

ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเด็ก อายุ 6 - 12 ปี
ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
Knowledge Attitudes and Dental Health Behaviors of Children 6 to 12 Years
Old Tambon Wangnamyen Bangplama District Suphanburi

วิภาวรรณ ศรีอินทร์จันทร์¹, พงศกร อิมตระกูล², สุทธิศักดิ์ สุริรักษ์^{3*}, ชฎารัตน์ เหลืองอร่าม⁴
Wipawan Sri-Injan¹, Phongsakon Imtrakun², Sutthisak suriruk³ Chadarat Luang – Araam⁴

¹โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเทียนดัด

²โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสี่ร้อย,

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

³โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

¹Ban Thian Dat Tambon Health Promoting Hospital

²Sirol Tambon Health Promoting Hospital²

³Sirindhorn College of Public Health Suphanburi, Faculty of Public Health and Allied Health Sciences,
Praboromarajchanok Institute,

⁵the 5th region Health Promotion Center Hospital, Ratchaburi

*Corresponding author: sutthisak surirak, E-mail: sutthisak3523@gmail.com, โทร 083-0776939

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองและพฤติกรรมการทันตสุขภาพและความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพของเด็ก พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6 - 12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้แบบสอบถามที่ค่า สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.808 ประชากรจำนวน 135 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ระดับกลาง ร้อยละ 60.7 มีทัศนคติเกี่ยวกับ ทันตสุขภาพอยู่ระดับดี ร้อยละ 69.3 พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองอยู่ระดับดี ร้อยละ 56.3 พฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 49.6 การศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพ ของ ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทันตสุขภาพของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.01) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.544$

จากการศึกษาจึงสรุปว่า เด็กมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพและพฤติกรรมการทันตสุขภาพอยู่ใน ระดับปานกลางซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุขและโรงเรียนควรดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และพฤติกรรมการทันตสุขภาพที่ถูกต้องและดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ทันตสุขภาพ, ทักษะ, การเลี้ยงดู, พฤติกรรมทันตสุขภาพ

Abstract

This research is descriptive research with the objective of studying knowledge, attitude, parenting behavior of parents and dental health behavior and relationships. between knowledge Attitudes regarding children's dental health , Dental health care behavior of parents and dental health behavior of children aged 6 - 12 years, Wang Nam Yen Subdistrict Bang Pla Ma District Suphanburi Province Using a questionnaire with a confidence coefficient equal to 0.808, a population of 135 people. . Data were analyzed using Descriptive Statistics and Pearson's Correlation Coefficient

The results showed that the children 6 to 12 years old at Wangnamyen , Bangplama , Suphamburi Province most their dental health knowledge are moderate level (60.7%), dental health attitudes are good level (69.3%), dental health take care of parent are good level(56.3%)and dental health behaviors of children are moderate level (49.6%).The correlation study found that dental health knowledge and attitudes of children and dental health take care of parent related with dental health behaviors of children. There is a statistically significant relationship ($p\text{-value} < 0.01$) with a correlation coefficient $r = 0.544$.

The study concluded that dental health knowledge and dental health behaviors of children are moderate level which are related Therefore , dental public health officer and school form dental health promotion activities to provide students have dental health knowledge and dental health behavior are accurate and better.

Keywords : dental health, attitudes, parenting, dental health behavior.

บทนำ

ปัญหาทันตสุขภาพนับว่าเป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ ถึงแม้ว่าหลายหน่วยงานจะให้ ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาโดยตลอดแต่ก็ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังเรื่อยมาซึ่งในแต่ละช่วงอายุก็จะมีปัญหาที่แตกต่างกันไป สำหรับเด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยเริ่มเข้าสู่ช่วงเริ่มการศึกษาและเป็นวัยที่ ฟันแท้เริ่มขึ้นมาในช่องปากและฟันน้ำนมเริ่มหลุด ทำให้เกิดปัญหาอนามัยช่องปากได้ง่าย ซึ่งปัญหาทางทันตสุขภาพของเด็กวัยนี้นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเนื่องจากมีผลกระทบต่อสุขภาพกาย เช่น อาการเจ็บปวดฟัน มีกลิ่นปาก เคี้ยวอาหารไม่ได้และส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตรวมทั้งการเข้าสังคมด้วย

จากการสำรวจสถานะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2555 มีผลการสำรวจ สรุปแสดงให้เห็นว่าเด็กวัยเรียนและเยาวชนอายุ 12 ปี มีสถานะการเกิดโรคฟันผุลดลงเล็กน้อย โดยพบร้อยละ 52.3 มีประสบการณ์การเกิดโรคฟันผุ โดยค่าเฉลี่ยผุ จุด ถอน 1.3 ซึ่งต่อคน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กวัยนี้เริ่มมีสถานะการเกิดโรคฟันผุค่อนข้างคงที่คือ การเข้าถึงบริการทันตกรรมป้องกันที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน สำหรับสถานะปริทันต์เป็นที่น่าสนใจกว่าสถานะปริทันต์ของเด็กกลุ่มนี้ดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยเด็กอายุ 12 ปีพบว่ามีสถานะเหงือกปกติสูงขึ้นกว่าการสำรวจครั้งที่ 6 จากร้อยละ 18.0 เป็นร้อยละ 29.9 แต่ประเด็นที่ยังเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อโรคในกลุ่มนี้คือพฤติกรรม การบริโภคขนมและเครื่องดื่มโดยพบว่ามีสถานะ 48.9 ดื่มน้ำอัดลมเป็นบางวัน ร้อยละ 9.6 ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำทุกวันและร้อยละ 38.9 บริโภคขนมกรุบกรอบซึ่งมีส่วนผสมของแป้งและน้ำตาลเป็นส่วนประกอบหลัก อีกทั้งพฤติกรรมการแปรงฟันซึ่งพบว่า ร้อยละ 46.1ไม่เคยแปรงฟันหลัง

อาหาร กลางวันเลย ร้อยละ 57.8 แปร่งฟันก่อนนอนทุกวันและร้อยละ 18.9 ที่บริโภคอาหารหลังแปร่งฟันก่อนนอนแล้วไม่แปร่งอีก และสุดท้ายพฤติกรรมมารับบริการทางทันตกรรม พบว่า ร้อยละ 50.9 ได้รับการรักษาฟันและเหงือก (รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2555)

พฤติกรรมทันตสุขภาพเป็นการปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน ซึ่งจะต้องสร้างและปลูกฝังให้กับ เด็กเพื่อให้ปฏิบัติจนเกิดความเคยชินและเป็นนิสัยถาวรเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดย พฤติกรรมจะเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นกระบวนการของการได้รับความรู้ ความเข้าใจหรือทักษะโดยผ่านการมีประสบการณ์หรือจากการศึกษาในสิ่งนั้น ซึ่งเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้จะเกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านจิตใจและด้านพฤติกรรม (จิระศักดิ์ เจริญพันธ์และเฉลิมพล ต้นสกุล (2550) ; อ้างอิงมาจาก Bloom et al.)

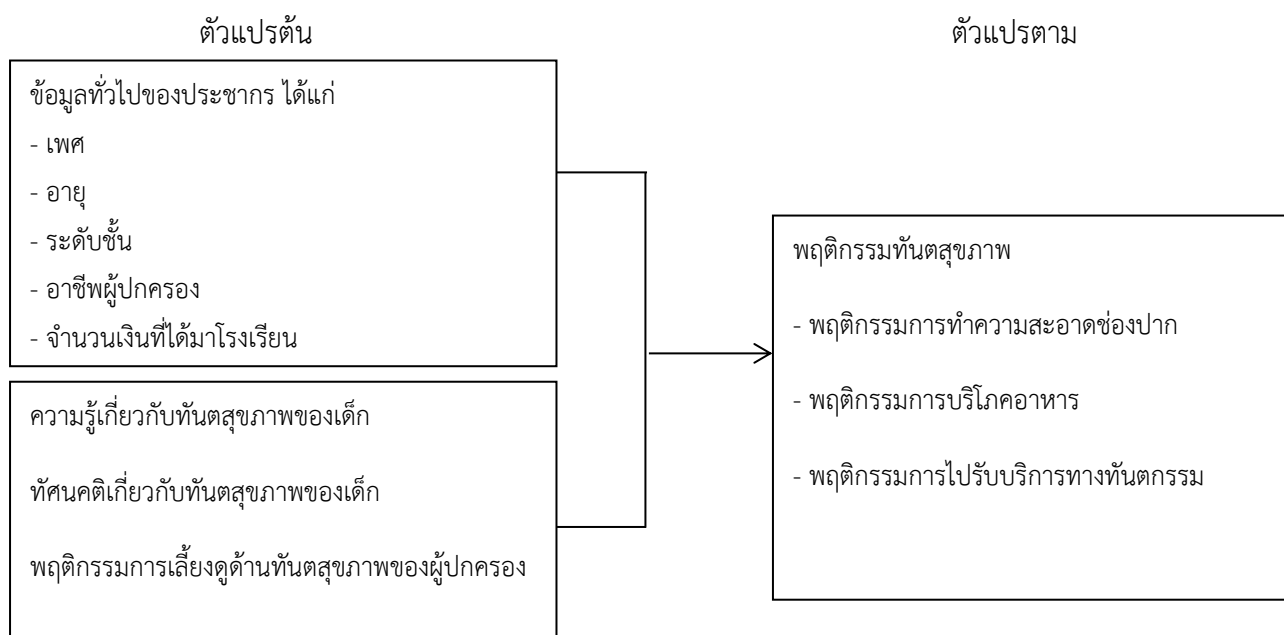
จากข้อมูลวิทยุภูมิในพื้นที่ตำบลวังน้ำเย็นพบว่า 5 ปัญหาโรคหลักๆคือ 1). โรคระบบหายใจ 2). โรคระบบย่อยอาหารรวมโรคในช่องปาก 3). โรคระบบกล้ามเนื้อ 4). โรคระบบไหลเวียนเลือด 5). โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรคในช่องปากเป็นปัญหาอยู่ในอันดับที่ 2 ที่ควรได้รับการแก้ไข และโรคฟันผุยังเป็นปัญหาอันดับที่ 1 ในส่วนของเด็กชั้นประถมศึกษา ในเขตที่ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำเย็นเป็นผู้ดูแล คือ โรงเรียนวัดวังน้ำเย็น หมู่ 2 และโรงเรียนวัดไผ่มั่ง หมู่ 4 ซึ่งเด็กในวัยนี้จะได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก เมื่อพบปัญหาจึงนัดมาบริการทางทันตกรรมและได้รับการส่งเสริมการดูแลสุขภาพ ร่างกายต่าง ๆ ภายในโรงเรียนรวมถึงการส่งเสริมด้านทันตสุขภาพซึ่งจะเน้นในส่วนของการดูแล ทันตสุขภาพช่องปากด้วยตนเอง เช่น พฤติกรรมการแปรงฟัน พฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ส่งผลต่อโรคฟันผุ โดยทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำเย็นยังคงเห็นส่วนสำคัญและได้เข้าไปให้ความรู้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมในส่วนนี้ แต่อย่างไรก็ตามความรู้ด้านทันตสุขภาพที่ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำเย็นไปให้อาจไม่ส่งผลในระยะยาว หรือเด็กรู้แล้วไม่นำไปปฏิบัติจึงอาจทำให้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีปัญหาฟันผุ อีกทั้งทัศนคติของเด็กก็เป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมทันตสุขภาพที่แตกต่างกัน ผู้ปกครองก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมด้านทันตสุขภาพที่หลากหลาย เนื่องจากการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองแต่ละคนก็แตกต่างกัน และเด็กในวัยนี้ก็มีมีการเลียนแบบผู้ปกครองจึงทำให้อาจเกิดพฤติกรรมที่หลากหลายเช่นกัน

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับทันตสุขภาพของเด็กและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองที่มีผลต่อพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6 - 12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองและพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6-12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและ พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6-12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษา ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพของเด็กและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองที่มีผลต่อพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6 - 12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2558 จำนวน 135 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กกลุ่มอายุ 6-12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด จำนวน 135 คน ประกอบด้วยนักเรียนโรงเรียนวัดวังน้ำเย็น หมู่ 2 จำนวน 101 คน นักเรียนโรงเรียนวัดไผ่ม่วง หมู่ 4 จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของประชากร ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละวัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ เป็นคำถามปรนัยมี 4 ตัวเลือกโดยการเลือกตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 8 ข้อถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนนถ้าตอบผิด ให้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ลักษณะคำถามปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย จำนวน 8 ข้อ ทัศนคติทางบวก ตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วยให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน ทัศนคติเชิงลบ ตอบว่า เห็นด้วย ให้ 1 คะแนนไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนนไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครอง ลักษณะคำถามปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ เป็นประจำ บางครั้ง ไม่เคยทำ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะทางบวก พฤติกรรมการเลี้ยงดูที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะทันตสุขภาพ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน ไม่เคยทำ ให้ 1 คะแนน ลักษณะทางลบ พฤติกรรมการเลี้ยงดูที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะทันตสุขภาพ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 1 คะแนน ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน ไม่เคยทำ ให้ 3 คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมทันตสุขภาพ ลักษณะคำถามปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ เป็นประจำ บางครั้ง ไม่เคยทำ จำนวน 8 ข้อ ทางบวก พฤติกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะทันตสุขภาพ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน ไม่เคยทำ ให้ 1 คะแนน ทางลบ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะทันตสุขภาพ ปฏิบัติเป็นประจำ ให้ 1 คะแนน ปฏิบัติเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน ไม่เคยทำ ให้ 3 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ได้ค่าความตรงด้านเนื้อหา IOC เท่ากับ 0.70

2. ตรวจสอบความเชื่อมั่น(Reliability)โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้(Try out)กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ เด็กนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารศึกษาโรงเรียนชั้นประถมในพื้นที่ตำบลวังน้ำเย็นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการทำการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม 2559 แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2559 รวมระยะเวลาทั้งหมด 1 เดือน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับให้เรียบร้อยสมบูรณ์ครบถ้วน หากไม่สมบูรณ์ต้องรีบดำเนินการเก็บซ้ำเดี๋ยวนั้นทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองที่เด็กอายุ 6-12 ปี ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากร ความรู้ด้านทันตสุขภาพ ทศนคติด้านทันตสุขภาพและพฤติกรรมทันตสุขภาพใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

จริยธรรมวิจัย

การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลโดยมีหนังสือยินยอมตนและหนังสือยินยอมสำหรับผู้ปกครองให้ทำการวิจัย ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่มีการเปิดเผยหรือระบุตัวบุคคล หลังเสร็จสิ้นวิจัยจะมีการเผาทำลายข้อมูลทั้งหมด วิจัยนี้ผ่านการพิจารณาคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ตามเอกสารหมายเลข PHCSP - 008 แล้ว

ผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.6 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 47.4 นักเรียนส่วนใหญ่อายุ 11 ปี ร้อยละ 25.2 น้อยที่สุดเป็นอายุ 12 ปี ร้อยละ 3.7 ระดับชั้นของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชั้น ป.3 ร้อยละ 19.3 น้อยที่สุดเป็นชั้น ป. 1 ร้อยละ 14.1 ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 51.1 น้อยที่สุดประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 22.2 จำนวนเงินที่ได้มาโรงเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ 20 บาทต่อวัน ร้อยละ 42.2 น้อยที่สุด 30 บาทต่อวัน ร้อยละ 25.9

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพที่ตอบถูกรายข้อ

ข้อคำถาม	ตอบถูกจำนวน (N=135)	ร้อยละ
1.ฟันผุสังเกตได้จากฟันเป็นรู	88	65.2
2.ลักษณะของเหงือกปกติคือขอบเหงือกมีลักษณะบาง เรียบ	84	62.2
3.การแปรงฟันด้วยยาสีฟันที่มีส่วนผสมฟลูออไรด์เป็นวิธีการป้องกันโรคฟันผุ และโรคเหงือกอักเสบด้วยตนเองดีที่สุด	100	74.1
4.นักเรียนควรใช้เวลาในการแปรงฟัน 2-3 นาที	102	75.6
5.การแปรงฟันเวลาตอนเช้าและก่อนนอนสำคัญที่สุด	112	83
6.ผลไม่มีประโยชน์ต่อฟัน	117	86.7
7.ถ้าหลีกเลี่ยงการกินอาหารหวานไม่ได้ควรลดความถี่ในการกินลง	60	44.4
8.นักเรียนควรไปพบหมอฟันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	58	43

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ข้อคำถามที่นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพมากที่สุดคือ ผลไม่มีประโยชน์ต่อฟัน คิดเป็นร้อยละ 86.7 รองลงมาคือ การแปรงฟันเวลาตอนเช้าและก่อนนอนสำคัญที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83 และน้อยที่สุดคือนักเรียนควรไปพบหมอฟันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 43

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับความรู้

ระดับความรู้เกี่ยวกับทัศนสุขภาพ	จำนวน (N=135)	ร้อยละ
ระดับสูง (7 - 10 คะแนน)	33	24.4
ระดับกลาง (4 - 6 คะแนน)	82	60.7
ระดับต่ำ (0 - 3 คะแนน)	20	14.8
รวม	135	100

Mean = 5.34 , S.D. = 1.702 , Max = 8 , Min = 0

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับทัศนสุขภาพอยู่ในระดับกลางคิดเป็นร้อยละ 60.7 รองลงมาความรู้ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 24.4 และน้อยที่สุดมีความรู้ระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 14.8

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับทัศนสุขภาพ

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับทัศนสุขภาพ ปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนจำแนกตามทัศนคติ เกี่ยวกับทัศนสุขภาพรายข้อ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น(N=135)			μ	σ	ระดับทัศนคติ
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน			
	(คน) (ร้อยละ)	(คน) (ร้อยละ)	(คน) (ร้อยละ)			
1.นักเรียนคิดว่าการแปรงฟันที่ถูกวิธีเป็นเรื่องที่ยุ้งยากและน่าเบื่อ	28 (20.7)	21 (15.6)	86 (63.7)	2.43	0.815	ดี
2.นักเรียนคิดว่าการไปหาหมอฟันเป็นเรื่องที่น่ากลัว	37 (27.4)	37 (27.4)	61 (45.2)	2.18	0.836	ปานกลาง
3.นักเรียนคิดว่าโรคฟันผุป้องกันได้	81 (60)	31 (23)	23 (17)	2.43	0.768	ดี
4.นักเรียนคิดว่าถ้าดูแลฟันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ฟันอยู่กับเราได้นาน	108 (80)	20 (14.8)	7 (5.2)	2.75	0.542	ดี
5.นักเรียนคิดว่าการแปรงฟันก่อนนอนเป็นสิ่งจำเป็น	123 (91.1)	10 (7.4)	2 (1.5)	2.90	0.351	ดี
6.นักเรียนคิดว่าน้ำอัดลม ลูกอม นมรสหวานไม่ทำให้ฟันผุ	28 (20.7)	14 (10.4)	93 (68.9)	2.48	0.818	ดี
7.นักเรียนคิดว่าการตรวจฟันด้วยตนเองทำให้เสียเวลาและไม่มีประโยชน์	32 (23.7)	50 (37)	53 (39.3)	2.16	0.781	ปานกลาง
8.นักเรียนคิดว่าการแปรงลิ้นช่วยให้ปากสะอาด	92 (68.1)	40 (29.6)	3 (2.2)	2.66	0.521	ดี

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อของทัศนคติเกี่ยวกับทัศนสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การแปรงฟันก่อนนอนเป็นสิ่งจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 91.1 รองลงมาคือ ถ้าดูแลฟันอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ฟันอยู่กับเราได้นาน คิดเป็นร้อยละ 80 และน้อยที่สุดคือ การตรวจฟันด้วยตนเองทำให้เสียเวลาและไม่มีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 23.7

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับทัศนคติ

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับทัศนสุขภาพ	จำนวน (N=135)	ร้อยละ
ทัศนคติดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00)	95	69.3
ทัศนคติปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33)	40	29.2
ทัศนคติไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66)	2	1.5
รวม	137	100

Mean = 2.50 , S.D. = 0.360

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับทัศนสุขภาพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมาคือระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.2 และน้อยที่สุดคือระดับไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 1.5

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนสุขภาพของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนสุขภาพของผู้ปกครอง ปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนจำแนกตามพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนสุขภาพของผู้ปกครองรายข้อ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น(N=135)			μ	σ	ระดับพฤติกรรม
	เป็น	บางครั้ง	ไม่เคยทำ			
	ประจำ					
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)			
1.ผู้ปกครองซื้อน้ำอัดลมให้นักเรียนกิน	22 (16.3)	97 (71.9)	16 (11.9)	1.96	0.531	ปานกลาง
2.ผู้ปกครองซื้อผลไม้ให้นักเรียนกิน	70 (51.9)	62 (45.9)	3 (2.2)	2.50	0.545	ดี
3.ผู้ปกครองพานักเรียนไปพบหมอฟันเป็นประจำ	28 (20.7)	91 (67.4)	16 (11.9)	2.09	0.566	ปานกลาง

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนจำแนกตามพฤติกรรมการเลี้ยงดู ด้านทัศนคติของผู้ปกครองรายข้อ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น(N=135)			μ	σ	ระดับพฤติกรรม
	เป็น	บางครั้ง	ไม่เคยทำ			
	ประจำ					
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)			
4.ถ้านักเรียนไม่แปรงฟัน ผู้ปกครองก็ไม่ว่า	19 (14.1)	41 (30.4)	75 (55.6)	2.41	0.727	ดี
5.ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนกินลูกอม	27 (20)	62 (45.9)	46 (34.1)	2.14	0.724	ปานกลาง
6.ผู้ปกครองซื้อแปรงสีฟันและยาสีฟันให้นักเรียน	100 (74.1)	31 (23)	4 (3)	2.71	0.516	ดี
7.ผู้ปกครองซื้อขนมขบเคี้ยว เช่น เลย์ คอนเน่ ปูไทย เป็นต้น เก็บไว้ที่บ้าน	31 (23)	69 (51.1)	35 (25.9)	2.03	0.696	ปานกลาง
8.ผู้ปกครองบอกให้นักเรียนแปรงฟันก่อนนอน	97 (71.9)	28 (20.7)	10 (7.4)	2.64	0.617	ดี

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อของพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนคติของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและปานกลางใกล้เคียงกันและพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองซื้อแปรงสีฟันและยาสีฟันให้นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมาคือ ผู้ปกครองบอกให้นักเรียนแปรงฟันก่อนนอน คิดเป็นร้อยละ 71.9 และน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองซื้อน้ำอัดลมให้นักเรียนกิน คิดเป็นร้อยละ 16.3

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนคติของผู้ปกครอง

ระดับพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนคติของผู้ปกครอง	จำนวน(N=135)	ร้อยละ
ปฏิบัติดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00)	76	56.3
ปฏิบัติปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33)	54	40
ปฏิบัติไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66)	5	3.7
รวม	135	100

Mean = 2.31 , S.D. = 0.32

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทัศนคติอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40 และน้อยที่สุดคือ ระดับไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 3.7

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียน ปรากฏผลตามรายละเอียดดังตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนจำแนกตามพฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียนรายข้อ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น(N=135)			μ	σ	ระดับพฤติกรรม
	เป็น	บางครั้ง	ไม่เคย			
	ประจำ		ทำ			
	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)			
1.นักเรียนแปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอน	101 (74.8)	30 (22.2)	4 (3)	2.73	0.513	ดี
2.นักเรียนชอบดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน	37 (27.4)	82 (60.7)	16 (11.9)	1.84	0.609	ปานกลาง
3.นักเรียนกินขนมขบเคี้ยว เช่น เลย์ คอนเน่ ภูเก็ตเป็นต้น เป็นอาหารว่าง	38 (28.1)	77 (57)	20 (14.8)	1.87	0.644	ปานกลาง
4.นักเรียนตรวจสุขภาพช่องปากปีละ 2 ครั้ง	58 (43)	56 (41.5)	21 (15.6)	2.27	0.717	ปานกลาง
5.นักเรียนใช้แปรงสีฟันที่มีขนแข็ง หัวแปรงขนาดใหญ่	27 (20)	52 (38.5)	67 (49.6)	2.30	0.783	ปานกลาง
6.นักเรียนไม่รับประทานผักและผลไม้	34 (25.2)	49 (36.3)	52 (38.5)	2.13	0.790	ปานกลาง
7.นักเรียนเปลี่ยนแปรงสีฟันใหม่เมื่อขนแปรงบาน	81 (60)	36 (26.7)	18 (13.3)	2.47	0.721	ดี
8.นักเรียนบ้วนปากหรือทำความสะอาดช่องปากทุกครั้งหลังรับประทานอาหาร	73 (54.1)	53 (38.7)	10 (7.4)	2.47	0.632	ดี

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยรายข้อของพฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ นักเรียนแปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอน คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองลงมาคือ นักเรียนเปลี่ยนแปรงสีฟันใหม่เมื่อขนแปรงบาน คิดเป็นร้อยละ 60 และน้อยที่สุดคือนักเรียนชอบดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน คิดเป็นร้อยละ 27.4

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามระดับพฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียน

ระดับพฤติกรรมทัศนสุขภาพของนักเรียน	จำนวน (N=135)	ร้อยละ
ปฏิบัติดี (ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00)	62	45.9
ปฏิบัติปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33)	67	49.6
ปฏิบัติไม่ดี (ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66)	6	4.4
รวม	135	100

Mean = 2.258 , S.D. = 0.308

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทันตสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.6 รองลงมาคือ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 45.9 และน้อยที่สุดคือ ระดับไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 4.4

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพ พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองและพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพ พฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองและพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน

ตัวแปร	N	r	p - value
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน	135	0.236**	0.006
ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน	135	0.220*	0.010
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน	135	0.544**	0.000

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.236$ ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะเกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.220$ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.544$

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในระดับกลาง (ร้อยละ 60.7) ซึ่งข้อคำถามที่นักเรียนมีความรู้ด้านทันตสุขภาพน้อยที่สุดคือนักเรียนควรไปพบหมอฟันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (ร้อยละ 43) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างจึงทำให้ไม่มีเวลาพาไปพบหมอฟันซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพัตรา เสงี่ยม (2554) ได้ศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนท่าลาด ตำบลท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.2) จากการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 69.3) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนคิดว่าการตรวจฟันด้วยตนเองทำให้เสียเวลาและไม่มีประโยชน์ (ร้อยละ 23.7) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนไม่มีความรู้วิธีการตรวจฟันด้วยตนเอง คิดว่าต้องให้หมอฟันตรวจเท่านั้นจึงไม่ใส่ใจในการดูแลสุขภาพช่องปากด้วยตนเอง คิดว่าตรวจไปก็ไม่มีประโยชน์ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธาตทิพย์ ทองดี (2552) ได้ศึกษา

พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีนามัยตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านทัศนคติต่อการดูแลทันตสุขภาพนักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการดูแลทันตสุขภาพระดับสูง (ร้อยละ 72.22) จากการศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 56.3) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองซื้อน้ำอัดลมให้นักเรียนกิน (ร้อยละ 16.3) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่มีความรู้และไม่ใส่ใจในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองจึงทำให้เกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ปกครองซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพช่องปากของเด็กซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของของปริญญา จิตอร่ามและกุลธนา มากบุญ (2557) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3 -5 ปีที่เข้ารับการเรียนรู้จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 97 พบว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กอายุ 3-5 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\mu = 1.42$, $\sigma = 0.345$)

จากการศึกษาพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทันตสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 49.6) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนชอบดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน (ร้อยละ 27.4) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองซื้อน้ำหวาน น้ำอัดลมให้นักเรียนกินและพฤติกรรมชอบรับประทานของหวานของนักเรียนเองซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภัทชัย ยินดียุทธ (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า พฤติกรรมด้านทันตสุขภาพ นักเรียนมีระดับพฤติกรรมอยู่ระดับปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 66.1) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่นักเรียนได้รับความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสุขภาพช่องปากจึงทำให้เห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากจึงมีพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพที่ดีซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธารทิพย์ ทองดี (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีนามัยตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ - 0.351 และ ค่า p-value เท่ากับ 0.003 เมื่อเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สรุปได้ว่าความรู้กับการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่นักเรียนได้เห็นความสำคัญและผลดีของการดูแลสุขภาพช่องปากทั้งจากความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับสุขภาพช่องปากจึงทำให้มีพฤติกรรมทันตสุขภาพที่ดีซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภัทชัย ยินดียุทธ (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านทันตสุขภาพกับด้านพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($P=0.00$) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน พบว่าพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองกับพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ปกครองจากการสังเกตและความใกล้ชิดทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามมาซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (กันทิมา เหม

พรหมราช (2557) ; อ้างอิงมาจาก Hunsrisakkhun 2003) พบว่าพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็ก ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยนาที่สัมพันธ์กับผู้ปกครอง ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดูแลทันตสุขภาพช่องปาก ในขณะที่ความรู้มีผลน้อยมากต่อพฤติกรรมทันตสุขภาพและสอดคล้องกับการศึกษาของ ลักขณา อัยจิรากุลและคณะ(2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูและการเกิดโรคฟันผุในเด็กเล็กในจังหวัดสระแก้ว พบว่า โรคฟันผุในเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์กับการที่ผู้ปกครองขาดความรู้เกี่ยวกับการรับประทานขนมหวาน โดยมีค่าอัตราส่วนความเสี่ยงที่ปรับแล้ว (95% CI) เท่ากับ 6.955 (1.067, 43.343) พฤติกรรมของผู้ปกครองในการตรวจดูฟันผุหรือดูความสะอาดฟันเด็ก โดยมีค่าอัตราส่วนความเสี่ยงที่ปรับแล้ว (95% CI) เท่ากับ 3.352 (1.848, 6.079) เห็นได้ว่าพฤติกรรมการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคฟันผุในเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งการเกิดโรคฟันผุสาเหตุอาจเกิดมาจากการพฤติกรรมของเด็กเอง

การนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการศึกษาคำความรู้ ทักษะคิดเกี่ยวกับทันตสุขภาพและพฤติกรรมการเลี้ยงดูด้านทันตสุขภาพของผู้ปกครองที่มีผลต่อพฤติกรรมทันตสุขภาพของเด็กอายุ 6 - 12 ปี ในเขตตำบลวังน้ำเย็น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ศึกษามีแนวความคิดที่จะนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธีและเหมาะสม

1) จัดกิจกรรมสนทนาการโดยสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับผลเสียจากการดื่มน้ำอัดลม วิธีการตรวจฟันด้วยตนเองและการไปพบทันตแพทย์ผ่านการเล่นเกมที่แก่นักเรียนเพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากจนไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียน

2) จัดกิจกรรมสนทนาการข้างต้นโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้ปกครองเลี้ยงดูนักเรียนด้านทันตสุขภาพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3) ส่งเสริมบทบาทของทางโรงเรียน ครูประจำชั้น ครูอนามัย ให้มีส่วนร่วมในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียน เช่น การตรวจฟันเด็ก การจัดโครงการแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน การจัดการประกวดหนูน้อยยิ้มสวยเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากดูแลสุขภาพช่องปาก

4) ส่งเสริมบทบาทของเจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุขให้เข้ามาส่งเสริมกิจกรรมเชิงรุกในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องที่หลากหลายมากขึ้นเช่น การดูแลด้านทันตสุขภาพของครูอนามัย การดูแลด้านทันตสุขภาพของครูประจำชั้น

2. ควรศึกษาการเข้าถึงบริการด้านทันตกรรมของนักเรียน โดยเน้นที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3. ควรมีการศึกษบทบาทของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับทันตสุขภาพของเด็กที่

4. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นหรือเพิ่มกลุ่มตัวอย่างและมีการศึกษาถึงปัจจัย อื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบต่อไป

References

- ปริญญา จิตอร่าม,และกุลนาถ มากบุญ. (2557). พฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพ ช่องปากเด็ก อายุ 3 -5 ปีที่เข้ารับการเรียนรู้จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารทันตภิบาล, 25, 26-41.
- สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2556). รายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปาก ระดับประเทศครั้งที่ 7 ในปี 2555.กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย, กรุงเทพมหานคร
- อัครา เอิบสุขศิริ. (2556). จิตวิทยาสำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลักขณา อัยจิรากุล. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลี้ยงดูและการเกิดโรคฟันผุในเด็กเล็กในจังหวัดสระแก้ว. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- จิราภา เต็งไตรรัตน์. (2554). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ญพร เหมเหมรณนธ์. (2554). ความรู้และการปฏิบัติตัวของผู้ปกครองในการป้องกันโรคฟันผุในกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 3 – 5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงน้าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม(การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- สุพัตรา เสี่ยงนา. (2554). ความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติตัวในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนท่าลาด ตำบลท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข).มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- สุจิตรา วรรณกิจ. (2554). พฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดสุวรรณราม อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข).มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- วราริณี แก้วอ่อนเรือน. (2554). พฤติกรรมในการดูแลสุขภาพช่องปากที่มีผลต่อการเกิดโรคฟันผุในเด็กประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข).มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- ดรณรัตน์ พิมพ์เสน. (2554). พฤติกรรมทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ต่อการเกิดโรคฟันผุ โรงเรียน บ้านโป่งสามัคคี ตำบลโคกจาน อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธารทิพย์ ทองดี. (2552). พฤติกรรมในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีอนามัยตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี(การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุธาสิณี สัมไม้. (2552). ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในตำบลมะขามเต่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท(การศึกษาอิสระ ปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุพิชฌ์ณันท์ บุบผาอินทร์. (2552). พฤติกรรมในการดูแลทันตสุขภาพเด็กก่อนวัยเรียนในตำบลวังเพลิง อำเภอโคกสำโรง จังหวัด ลพบุรี (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- สุภัทชัย ยินดียุธ. (2552). พฤติกรรมด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตตำบลนิคม
กระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี (การศึกษาอิสระปริญญาทางสาธารณสุข). มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, มหาสารคาม
- จิระศักดิ์ เจริญพันธ์,และเฉลิมพล ต้นสกุล. (2550). พฤติกรรมสุขภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม : คณะ
สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม